

Regulamin - Zasady Działania Komisji Stopni Instruktorskich Hufca ZHP Poznań – Grunwald

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Na podstawie ust. IV pkt. 25 Uchwały nr 40/XXXVI Rady Naczelnej ZHP z dnia 6 marca 2011 r. w sprawie systemu stopni instruktorskich, KSI samodzielnie przyjmuje regulamin pracy zgodny z systemem stopni instruktorskich. Regulamin zatwierdza właściwa komenda, a ogłasza w rozkazie właściwy komendant.
2. Jeżeli w niniejszym dokumencie jest mowa o właściwym komendancie, należy przez to rozumieć Komendanta Hufca Poznań – Grunwald lub Chorągwi Wielkopolskiej, powołującego rozkazem komisję stopni instruktorskich (KSI).
3. Jeśli w niniejszym dokumencie mowa jest o właściwej komisji, należy przez to rozumieć Komisję Stopni Instruktorskich Hufca Poznań – Grunwald.
4. Postanowienia niniejszego dokumentu, w których mowa o wędrowniku, członku starszyny, instruktorsze, komendancie, przewodniczącym KSI, przewodniku, podharc mistrzu i harc mistrzu, stosuje się odpowiednio do wędrowniczki, członkini starszyny, instruktorki, komendantki, przewodniczącej KSI, przewodniczki, podharc mistrzyni i harc mistrzyni.

II. ZASADY ZDOBYWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH

1. Stopnie instruktorskie wyznaczają drogę rozwoju instruktorskiego. Odzwierciedlają wiedzę, dojrzałość społeczną, umiejętności wychowawcze i doświadczenie instruktora zgodne z ideą stopnia. Zdobycie stopnia nie wymaga pełnienia funkcji na określonym poziomie struktury organizacji.
2. Stopnie instruktorskie:
  - przewodnik – przewodniczka,
  - podharc mistrz – podharc mistrzyni,
  - harc mistrz – harc mistrzyni,są zdobywane przez członków zwyczajnych ZHP.
3. Opiekunem próby może być:
  - na stopień przewodnika – podharc mistrz albo harc mistrz;

- na stopień podharcmistra – harcmistrz, a także podharcmistra, który spełnia łącznie następujące warunki:
    - uzyskał zgodę właściwej KSI,
    - ma stopień podharcmistra od minimum 2 lat
    - ma otwartą próbę harcmistrzowską,
    - jako opiekun przeprowadził i zamknął z wynikiem pozytywnym co najmniej jedną próbę przewodnikowską;
4. Opiekun próby musi mieć zaliczoną służbę instruktorską.

III. TRYB ZDOBYWANIA STOPNI INSTRUKTORSKICH

1. Otwierający próbę wspólnie z opiekunem ustala program próby, który:
  - jest drogą dojścia do poziomu, wynikającego z idei i wymagań stopnia,
  - zawiera dowolną liczbę zadań, które zapewniają realizację wszystkich wymagań na stopień (jedno zadanie można powiązać z większą liczbą wymagań, a jedno wymaganie może być realizowane przez kilka zadań),
  - uwzględnia w zadaniach aktualny poziom i doświadczenie zdobywającego stopień,
  - jest powiązany z planem pracy środowiska,
  - wiąże się z pełnioną przez niego funkcją,
  - określa przewidywany czas trwania próby.
2. Otwierający próbę składa *Wniosek o otwarciu próby* wraz z jej programem do właściwej KSI. Wniosek wymaga opinii bezpośredniego przełożonego osoby otwierającej próbę. Chęć przystąpienia do realizacji próby kandydat zgłasza co najmniej 7 dni przed dniem posiedzenia HKSI poprzez pozostawienie w komendzie hufca lub przesłanie pocztą elektroniczną na konto email Hufca wypełnionego *Wniosku o otwarciu próby*. *Wniosek* przesłany pocztą elektroniczną nie zawiera: podpisów i potwierdzenia zaliczenia służby. Wzór *Wniosku* stanowi załącznik do niniejszego regulaminu.
3. KSI akceptuje opiekuna próby, przedstawionego przez otwierającego próbę, lub wyznacza za jego zgodą innego opiekuna próby.
4. Komisja po rozmowie z kandydatem i opiekunem oraz pozytywnym przyjęciu programu próby wnioskuje do właściwego komendanta o otwarciu próby.
5. Otwarcie próby komendant ogłasza rozkazem.
6. Podczas próby osoba realizująca zadania prowadzi dokumentację z przebiegu próby (plany, konspekty, opracowane materiały metodyczne, dokumentację fotograficzną, zaświadczenia, inne dokumenty w zależności od realizowanych zadań).
7. KSI ma prawo:
  - zmienić, za zgodą lub na wniosek zainteresowanego, proponowane zadania, opiekuna próby i czas jej trwania. Zgoda taka musi być odnotowana pisemnie. Może to się odbyć przez osobisty udział w posiedzeniu komisji lub za pośrednictwem poczty elektronicznej między zainteresowanym a Komisją.
  - przyjąć dodatkowe wymagania na stopnie, wynikające z potrzeb środowiska i programu jego rozwoju, w uzasadnionych przypadkach skrócić okres służby instruktorskiej niezbędnej do otwarcia próby na kolejny stopień,

- w uzasadnionych przypadkach, biorąc pod uwagę wykształcenie, doświadczenie i dotychczasowy przebieg służby instruktorskiej kandydata do stopnia, pominąć wymaganie na stopień opisując ten fakt w karcie próby.
8. W celu zamknięcia próby:
- zdobywający stopień składa do KSI wnioski o zamknięcie próby; do wniosku należy dołączyć: *Kartę próby* zawierającą potwierdzenie wykonanych zadań, pisemny raport z przebiegu próby, realizacji wymagań i osiągnięcia poziomu opisanego w idei stopnia, dokumentację powstałą w wyniku realizacji próby, opinię bezpośredniego przełożonego i komendanta zaliczającego służbę instruktorską. *Wzór Karty próby* stanowi załącznik do niniejszego regulaminu.
  - Potwierdzenie realizowanych zadań dokonywane jest przez opiekuna, innych instruktorów, inne osoby np. dyrektora szkoły; burmistrza, specjalistę w danej dziedzinie. Potwierdzenie wykonania zadania odbywa się w *Karcie próby*.
  - *Karta próby* wraz z pisemnym raportem próby i jej dokumentacją powinna być złożona co najmniej 7 dni przed dniem posiedzenia HKSI w komendzie hufca. *Karta próby* wraz z raportem próby i płytą CD/DVD z opisanymi poszczególnymi zadaniami i materiałami powstałymi w ramach realizowanych zadań pozostaje w dokumentacji KSI. Raport z próby również należy przesłać w tym terminie pocztą elektroniczną na konto Hufca.
  - opiekun przedstawia KSI pisemną opinię o zdobywającym stopień i przebiegu próby,
  - KSI po rozmowie ze zdobywającym stopień i jego opiekunem wnioskuje do właściwego komendanta o zamknięcie próby.
9. Po pozytywnym zamknięciu próby właściwy komendant, na wniosek KSI, przyznaje stopień rozkazem.
10. Po negatywnym zamknięciu próby właściwy komendant na wniosek KSI ogłasza rozkazem zamknięcie próby z wynikiem negatywnym. W czasie 14 dni od ogłoszenia rozkazu przysługuje zdobywającemu stopień prawo do odwołania się od decyzji KSI do właściwego komendanta. Po pozytywnym rozpatrzeniu odwołania komendant ponownie kieruje sprawę próby do KSI.
11. W przypadku niezakończenia próby przez zdobywającego w wyznaczonym terminie KSI wzywa zdobywającego stopień i opiekuna do stawienia się na zbiórce komisji, podczas której dokonuje oceny realizacji próby oraz podejmuje decyzję o przedłużeniu czasu trwania próby lub zamknięciu próby. Jeżeli odbywający próbę nie stawi się na wezwanie komisji i nie usprawiedliwi swojej nieobecności, komisja ma prawo zamknąć próbę z wynikiem negatywnym.
12. Ponowne otwarcie próby może nastąpić po upływie co najmniej 6 miesięcy od zamknięcia próby z wynikiem negatywnym.
13. Dorobek prób na stopnie instruktorskie powinien być upowszechniony, tak by umożliwić korzystanie z niego kadrze oraz zdobywającym stopnie.
14. Zalecany czas trwania próby wynosi od 1 roku do 2 lat.
15. W uzasadnionych przypadkach na pisemny wniosek kandydata, zaakceptowany przez opiekuna, KSI może przedłużyć lub skrócić próbę. Może to się odbyć przez osobisty udział w posiedzeniu komisji lub przy wykorzystaniu poczty elektronicznej między zainteresowanym a Komisją.

IV. ZOBOWIĄZANIE INSTRUKTORSKIE

1. Za przyjęcie w poczet instruktorów odpowiada właściwy komendant.
2. Zobowiązanie Instruktorskie kandydat na instruktora składa nie później niż 3 miesiące po przyznaniu stopnia przewodnika - przewodniczki.

V. ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI STOPNI INSTRUKTORSKICH

ZADANIA KOMISJI

1. Do zadań KSI należy:
  - stymulowanie rozwoju instruktorów,
  - prowadzenie i monitorowanie prób na stopnie instruktorskie,
  - praca z opiekunami prób na stopnie,
  - zbieranie i upowszechnianie materiałów wypracowanych w trakcie realizacji prób na stopnie,
  - potwierdzanie stopni instruktorskich osobom ponownie ubiegającym się o członkostwo w ZHP oraz osobom, które stopnie instruktorskie zdobyły w innych organizacjach harcerskich,
  - współpraca z innymi zespołami instruktorskimi (przede wszystkim z zespołami kadry kształcącej, namiestnictwami i referatami programowymi),
  - systematyczne podnoszenie kwalifikacji swoich członków,

POWOŁYWANIE I ZADANIA KSI HUFCA

2. KSI hufca powołuje rozkazem komendant hufca.
3. W skład KSI hufca wchodzi instruktorzy w stopniu podharcmistra i harcmistrza, co najmniej połowę składu komisji stanowią harcmistrzowie. Komisja powinna liczyć co najmniej 3 osoby.
4. KSI hufca prowadzi próby instruktorskie osób z przydziałem służbowym do danego hufca.
5. KSI hufca ma prawo prowadzić próby instruktorskie na stopień przewodnika. Komendant chorągwi po uzyskaniu pozytywnej opinii KSI chorągwi może nadać KSI hufca na okres maksimum trzech lat prawo prowadzenia prób na stopień podharcmistra. KSI chorągwi wydaje opinię, biorąc pod uwagę:
  - poziom prób dotychczas prowadzonych przez KSI hufca
  - jakość pracy prowadzonej z opiekunami prób,
  - doskonalenie pracy komisji między innymi przez udział w formach kształceniowych przeznaczonych dla członków KSI.

STYMULOWANIE ROZWOJU INSTRUKTORÓW

6. KSI stymuluje rozwój instruktorów, m.in. przez:
  - budowanie etosu stopnia instruktorskiego,
  - dbałość o wysoki poziom prowadzonych prób instruktorskich,
  - dbałość o poziom merytoryczny spotkań KSI ze zdobywającymi stopień i opiekunami,
  - budowanie dobrego wizerunku KSI.

PRACA Z OPIEKUNAMI PRÓBY

7. KSI prowadzi pracę z opiekunami prób w szczególności przez:
  - upowszechnianie materiałów dotyczących zdobywania stopni instruktorskich,
  - organizowanie seminariów, warsztatów i konsultacji dla opiekunów prób.

POTWIERDZANIE STOPNI INSTRUKTORSKICH OSOBOM PONOWNIE UBIEGAJĄCYM SIĘ O CZŁONKOSTWO W ZHP ORAZ OSOBOM, KTÓRE STOPNIE INSTRUKTORSKIE ZDOBYŁY W INNYCH ORGANIZACJACH HARCERSKICH

8. KSI mogą potwierdzać tylko te stopnie, do których przyznawania są uprawnione. W przypadku braku odpowiednich uprawnień, potwierdzenia dokonuje KSI wyższego szczebla.
9. KSI przystępuje do procedury potwierdzania stopni instruktorskich po otrzymaniu kompletu dokumentów kandydata – zgodnie z uchwałą nr 20/XXXIII Rady Naczelnej ZHP z dnia 18 czerwca 2006 r. w sprawie zasad ponownego ubiegania się o członkostwo w ZHP.
10. W celu potwierdzenia stopnia instruktorskiego komisja uzgadnia z kandydatem sposób uzupełnienia wiedzy na temat zmian w ZHP od czasu ustania członkostwa, w szczególności dotyczących zmian w Statucie ZHP oraz w systemie metodycznym.
11. W przypadku, gdy kandydat posiadał stopień organizatora, wówczas komisja potwierdza status instruktorski jedynie pod warunkiem jednoczesnego otwarcia próby przewodnikowskiej.
12. W przypadku nabywania członkostwa w ZHP przez osoby, które stopnie instruktorskie zdobyły w innych organizacji harcerskich, komisja analizuje wymagania na stopień instruktorski zdobyty przez kandydata, a następnie uzgadnia z nim sposób uzupełnienia wiedzy na temat ZHP, w szczególności dotyczącej Statutu ZHP oraz systemu metodycznego, a także innej wiedzy i umiejętności – jeśli wynika to z analizy różnic między systemami stopni instruktorskich. Potwierdzenie stopnia wiąże się z dopuszczeniem przez właściwego komendanta do złożenia Zobowiązania Instruktorskiego.
13. Potwierdzenie stopnia ogłasza w rozkazie właściwy komendant na wniosek KSI.
14. Potwierdzenie stopnia instruktorskiego nie może trwać dłużej niż trzy miesiące od złożenia kompletnej dokumentacji do właściwej KSI.

ZADANIA OPIEKUNA PRÓBY

15. Do zadań opiekuna próby należy dbałość o przygotowanie, realizację i podsumowanie próby, które zagwarantują osiągnięcie poziomu określonego w idei stopnia. W szczególności zadania opiekuna to:
  - przygotowanie wspólnie z podopiecznym programu próby na stopień,
  - stawienie się na komisji otwierającej i zamykającej,
  - bieżąca pomoc w realizacji próby w trakcie jej trwania,
  - monitorowanie pracy podopiecznego,
  - dokonanie z podopiecznym analizy realizacji próby,
  - sporządzenie opinii sumującej zamknięcie próby.

DOKUMENTACJA PRACY KSI

16. Dokumentacja pracy KSI obejmuje:

- protokoły z posiedzeń KSI,
- rejestr prowadzonych prób,
- kopie programów prób w trakcie realizacji oraz wnioski o otwarcie prób,
- dokumentację zamkniętych prób,
- dorobek prób instruktorskich z informacją o sposobie ich upowszechnienia,
- dokumentację pracy z opiekunami prób.

TRYB PRACY KSI

17. HKSI spotyka się:

- raz w miesiącu, we wtorek (za wyjątkiem lipca i sierpnia), posiedzenia rozpoczynają się o godzinie 18.00,
- termin posiedzeń na dany rok harcerski ogłaszany jest w komunikacie komendy hufca we wrześniu,
- komisja może zwołać dodatkowe zebranie w innym terminie na wniosek, gdy wystąpi taka potrzeba
- na posiedzenie HKSI należy przyjść w regulaminowym umundurowaniu
- do próby przystąpić mogą osoby będące członkami Hufca Poznań – Grunwald.

VI. WYMAGANIA NA STOPNIE

PRZEWODNIK - PRZEWODNICZKA

Idea stopnia

Poznaje siebie i motywy swojego postępowania. Jest wzorem dla harcerzy. Ma uzdolnienia przywódcze. We współdziałaniu z dziećmi i młodzieżą znajduje radość, umie być starszym kolegą i przewodnikiem. Świadomie stosuje metodę harcerską do realizacji celów wychowawczych. Ma poczucie odpowiedzialności za pracę i powierzony zespół. Bierze aktywny udział w życiu hufcowej wspólnoty.

Warunki otwarcia próby

- Złożenie Przyrzeczenia Harcerskiego.
- Przedstawienie KSI programu swojej próby, zapewniającego realizację wymagań.
- Ukończone 16 lat.

Wymagania

1. Kształtuje własną osobowość zgodnie z Prawem Harcerskim, w tym ułożył i konsekwentnie realizował plan swojego rozwoju.
2. Pogłębia swoją wiedzę i rozwija swoje zainteresowania.
3. Zachowuje właściwe proporcje w wypełnianiu obowiązków wynikających z przynależności do różnych grup społecznych (rodzina, szkoła, drużyna, środowisko zawodowe).
4. Ukończył kurs przewodnikowski.
5. Podejmuje stałą służbę w swoim harcerskim środowisku.
6. Bierze udział w życiu hufca.
7. W trakcie minimum półrocznej praktyki w gromadzie/drużynie wykazał się umiejętnością pracy wychowawczej z dziećmi lub młodzieżą w wybranej grupie wiekowej, w tym umiejętnościami:
  - stosowania instrumentów metodycznych,
  - stosowania systemu małych grup,
  - tworzenia planu pracy, jego realizacji i podsumowania,oraz uczestniczył w:
  - organizacji wyjazdowych form pracy,
  - pozyskiwaniu środków na działalność drużyny/gromady,
  - organizacji obozu (kolonii) lub zimowiska drużyny/gromady i pełnił na nim funkcje,
  - prowadzeniu dokumentacji niezbędnej do działania drużyny/gromady,
  - współpracy ze środowiskiem działania – rodzicami, szkołą, itp.
8. Korzysta z harcerskiej literatury i mediów.

Warunki zamknięcia próby

1. Osiągnięcie poziomu opisanego w idei stopnia i zrealizowanie wymagań próby.
2. Przestrzeganie przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa w pracy z dziećmi i młodzieżą.
3. Posiadanie wiedzy i umiejętności na poziomie stopnia harcerka orla – harcerz orli.
4. Ukończenie minimum 15-godzinnego kursu pierwszej pomocy.
5. Pozytywnie oceniona praca w okresie realizacji próby.

Oznaka stopnia

Oznaką stopnia przewodnika jest granatowa podkładka pod Krzyżem Harcerskim i granatowa lilijka na lewym rękawie munduru.

PODHARCMISTRZ - PODHARCMISTRZYNI

Idea stopnia

Określa kierunki swojego rozwoju. Swoją postawą propaguje harcerski system wartości. Rozumie ludzi i otaczającą go rzeczywistość – reaguje na ich potrzeby. Potrafi zauważyć sytuacje problemowe i je rozwiązywać. Umie spojrzeć na nie szerzej, niż tylko z perspektywy własnego środowiska. Buduje swój autorytet. Doskonali swą wiedzę i umiejętności wychowawcze. Dzieli się nimi z kadrą. Pracuje w zespole instruktorskim. Ma własny pogląd na sprawy nurtujące jego środowisko harcerskie.

Warunki otwarcia próby

- Pozytywnie oceniona praca instruktorska przez co najmniej 12 miesięcy od przyznania stopnia przewodnika.
- Zaliczona służba instruktorska.
- Ukończone 18 lat.
- Przedstawienie KSI programu swojej próby, zapewniającego realizację wymagań.

Wymagania

1. Wykazał się umiejętnością stawiania celów w życiu, podejmowania działań (do ich realizacji), oceny i wyciągania wniosków.
2. Podnosi swoje umiejętności i kwalifikacje.
3. Bierze czynny udział w życiu otaczającego go środowiska społecznego.
4. Wykazał się umiejętnością pracy w zespole, komunikowania się oraz motywowania innych.
5. Pogłębił znajomość harcerskiego systemu wychowawczego oraz zasad metodyki grup wiekowych.
6. Stosuje metodę harcerską w pracy z instruktorami.
7. Ukończył kurs podharcmistrowski.
8. Doskonali swoje umiejętności harcerskie i instruktorskie na kursach, warsztatach i konferencjach.
9. Przygotował się do roli opiekuna próby na stopnie instruktorskie.
10. Opracował i upowszechnił przynajmniej w swoim środowisku materiały do wykorzystania przez kadrę ZHP.
11. Uczestniczył w pracach zespołu instruktorskiego. Zrealizował zadanie instruktorskie na poziomie hufca.
12. Pozyskał sojuszników do działalności harcerskiej.
13. Pełnił funkcję instruktorską w czasie roku harcerskiego i HAZ lub HAL.
14. Orientuje się w aktualnej sytuacji harcerstwa. Korzysta z harcerskiej literatury i mediów.
15. Wykazał się znajomością zasad prowadzenia obozu harcerskiego zgodnie z przepisami finansowymi i organizacyjnymi.
16. Wykazał się znajomością instrukcji finansowo-gospodarczej ZHP na poziomie hufca i umiejętnością aplikowania o środki publiczne na szczeblu lokalnym.

Warunki zamknięcia próby

1. Osiągnięcie poziomu opisanego w idei stopnia i zrealizowanie wymagań próby.
2. Pozytywnie oceniona praca instruktorska w okresie realizacji próby.

Oznaka stopnia

Oznaką stopnia podharcmistra jest zielona podkładka pod Krzyżem Harcerskim i zielona lilijka na lewym rękawie munduru.